

Till socialminister Lena Hallengren

Nationens ansvar för läkemedelsförsörjning

Under flera veckors tid har vi nu kunnat läsa i media om hur flera regioner efter ett leverantörsbyte stått utan sjukvårdsmateriel och därför har blivit tvungna att ställa in flertalet operationer, med stora och olyckliga konsekvenser för enskilda individer som följd. Per den 18 oktober har minst 160 operationer ställts in. Att något sådant kan hända med så pass stora konsekvenser några vanliga, i övrigt rätt lugna veckor i oktober är allvarligt, och säger också mycket om svensk läkemedelsberedskap i övrigt. Det är lätt att föreställa sig vad konsekvenserna skulle kunna bli för vårt land vid större avbrott eller händelser, i värsta fall en säkerhetspolitisk kris eller krig. Tanken förskräcker.

Socialstyrelsen har i sina RSA under flera år pekat på hur sårbar läkemedelsförsörjningen och att lagerhållningen på apotek, sjukhus och hos grossisterna är mycket begränsad. Samtidigt saknas lager av viktiga läkemedel och sjukvårdsmateriel både regionalt och nationellt.

När Riksrevisionen granskade livs-och läkemedelsförsörjningen 2018 framkom stora brister också i det nationella ansvaret, bl.a. att Socialstyrelsen hade svårt att fullgöra sin roll som bevakningsansvarig myndighet pg.a. otydlig uppdrag och mandat, att det saknas målbild för krisberedskap och att ansvarsfördelningen mellan nationell och regional nivå behöver tydliggöras. Bristande resurser anges också vara en bidragande orsak. Man skriver att regeringen inte vidtagit några åtgärder för att säkra tillgången till läkemedel i händelse av en kris, utöver för en pandemi eller smitta.

Också Försvarsberedningen lyfter läkemedelsförsörjning som ett mycket viktigt område i sin rapport Motståndskraft, där en av slutsatserna är att det krävs tydligare krav på regionerna att lagerhålla läkemedel och sjukvårdsmaterial. Därtill att den statliga lagerhållningen måste öka. Det saknas vidare en nationell, samlad bild över hur landsting/regioner upprätthåller nödvändig tillgång på läkemedel. Likaså föreslår försvarsberedningen att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att i nära samarbete med regionerna leda ett arbete med att förhandla avtal med både leverantörer och återförsäljare. Detta arbete bör ledas av Socialstyrelsen men ske i nära samarbete med landstingen/regionerna. Centerpartiet delar denna bild.

Under 2020 ska en ny försvarsinriktningsproposition lämnas med, som statsministern sa i regeringsförklaringen, försvarsberedningens betänkanden som grund. Regeringen har tillsatt en statlig utredning om ansvaret för hälso- och sjukvårdens beredskap inför och vid allvarliga händelser i fredstid och höjd beredskap, men den ska rapporteras först i december 2020, alltså efter nästa

försvarsbeslut. Regeringen tycks inte ta frågan på allvar eller förstå hur brister i vardagen spelar roll för hur tillgången ser ut i kris eller krig. Totalförsvarets utveckling måste ses i ett sammanhang. Min oro är att regeringen inte gör det.

Med anledning av detta vill jag fråga ministern.

- Har regeringen vidtagit de nödvändiga förtydliganden i uppdrag och mandat som Riksrevisionen identifierat i sin rapport från 2018?
- Kommer regeringen att inkludera försörjningen av läkemedel och viktiga sjukvårdsmaterial i nästa försvarsbeslut i enlighet med försvarsberedningens betänkanden och statsministerns uttalanden om att nästa försvarsbeslut ska utgå från dessa?
- Vilka åtgärder i övrigt vidtar regeringen med anledning av den nu uppkomna situationen i flera olika regioner rörande läkemedelsförsörjningen?

.....

Anders W Jonsson (C)